

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu kierowniczych stanowisk partyjnych i państwowych PRL

Imiona: Stanisław

Nazwisko: Tołwiński

Miejsce urodzenia: Strzemieszyce

Data urodzenia: 11-10-1895

Imię ojca: Kazimierz

Imię matki: Maria

Dodatkowe informacje: Pseudonimy: "Szymon Judym", "Tata". W PPR od marca 1946 r., następnie w PZPR. Od 1902 r. z rodzicami przebywał w Zagłębiu Donieckim (Imperium Rosyjskie), w latach 1912-1914 studiował w Instytucie Technologicznym w Petersburgu. Z początkiem 1915 r. przybył do Warszawy i zaangażował się w działalność polityczną, następnie aresztowany (lipiec t.r.), więziony w Twerze i Moskwie (Więzenie Taganka). 21 lutego 1917 r. opuścił moskiewskie więzienie, ponownie znalazł się w Zagłębiu Donieckim, gdzie brał udział w rewolucji, był: członkiem Rady Miejskiej w Charkowie, delegatem do Rady Robotniczej [!], członkiem Komitetu Wykonawczego Rady Robotników, Komisarzem Rejonowym ds. Narodowościowych i Oświatowych, członkiem Gwardii Czerwonej, przewodził też Komitetowi Wygnańcemu Robotników Polskich (zrzeszającemu pracowników z ewakuowanych przez Rosjan zakładów przemysłowych z terenów Królestwa Polskiego). W 1918 r. wstąpił do PPS, oraz współpracował ze Zjednoczeniem Socjalistów Polskich. Po wkroczeniu Niemców na Ukrainę, przez Saratów i Moskwę przedostał do Warszawy (13.05.1918 r.), aresztowany przez Austriaków i uwięziony na Zamku Lubelskim, przebywał tam kilka tygodni. W niepodległej Polsce zaangażował się w ruch spółdzielczy na terenie Warszawy. Kierował Robotniczą Spółdzielnią "Promień", Robotniczym Wydziałem Apropowizacyjnym Rady Delegatów [!], brak bliższych danych. W okresie późniejszym, zaangażował się wraz z J. Hemplem, B. Bierutem, A. Ostrowskim w Związku Robotniczych Spółdzielni Spożywców. W 1920 roku wystąpił z PPS, w proteście przeciwko wojnie z Rosją Sowiecką. Pracował w Uniwersytecie Ludowym, Klubie Robotniczym, studiował na Wydziale Społeczno-Politycznym Wolnej Wszechnicy Polskiej (1920-1924), przez krótki czas pracował w Głównym Urzędzie Statystycznym, zwolniony stamtąd po aresztowaniu w 1923 r. W okresie 1926-1938 w spółdzielczości mieszkaniowej - Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa, w 1934 r. odbył dziesięciodniową wycieczkę do Związku Sowieckiego celem poznania tamtejszego budownictwa mieszkaniowego i planowania miast (odwiedził: Moskwę, Charków, Odessę, Kijów, Leningrad). Podczas okupacji był w Społecznym Przedsiębiorstwie Budowlanym, współpracował z PPR i RPPS. Bierze udział w powstaniu Krajowej Rady Narodowej, został przewodniczącym Koła Planowania (KRN). W styczniu 1945 r. organizuje Radę Narodową w Krakowie, od 1 marca 1945 r. do 1949 r. był prezydentem miasta stołecznego Warszawy. Poseł na Sejm Ustawodawczy - Przewodniczący Sejmowej Komisji Budownictwa. Źródło: Archiwum Akt Nowych KC PZPR Biuro Spraw Kadrowych, 237/XXIII - 463, k. 6, 11, 12, 14, 18; T. Mołdawa, Ludzie władzy 1944-1991. Władze państwowe i polityczne Polski według stanu na dzień 28 II 1991, W-wa 1991, s. 50, 52.

Stanowisko	Komórka organizacyjna	Instytucja	Miejscowość	Partia polityczna	Data rozpoczęcia	Data zakończenia	Źródło informacji
Podsekretarz Stanu		Ministerstwo Administracji Publicznej	Warszawa		01-1945	03-1945	Archiwum Akt Nowych KC PZPR Biuro Spraw Kadrowych, 237/XXIII - 463, k.14 ; T. Mołdawa, Ludzie władzy 1944-1991. Władze państwowe i polityczne Polski według stanu na dzień 28 II 1991, W-wa 1991, s. 180.

Zastępca Szefa

Urząd Rady
Ministrów

Warszawa

01-1953

12-1967

Archiwum Akt
Nowych KC PZPR
Biuro Spraw
Kadrowych,
237/XXIII - 463, k.
24; T. Mołdawa,
Ludzie władzy
1944-1991. Władze
państwowe i
polityczne Polski
według stanu na
dzień 28 II 1991,
W-wa 1991, s. 178;